

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. IV. Spoletana. Hæredum appellatione, an veniant solum primi, & immediati, vel etiam secundi, sivè mediati, & ulteriores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

SPOLETANA

PRO

N. BERARDELLA.

Responsum pro veritate.

Hæredum appellatione, an veniant solum primi, & immediati, vel etiam secundi, sive mediati, & ulteriores.

SUMMARIUM.

- 1 **F**acti series.
- 2 **I**n odiosis appellatione hæredis venit solum primus hæres.
- 3 **A**n obligatio cameralis contineat obligationem bonorum secundi hæredis.
- 4 **U**susfructus constitutus etiam pro hærede, an transeat ad secundum hæredem.
- 5 **D**e emptione, & venditione ad vitam.
- 6 **A**ppellatione hæredum, qui veniant.
- 7 **D**e eodem, & quando etiam in indifferentibus veniant solum illi sanguinis.
- 8 **L**icet veniant isti, quod etiam requiratur qualitas hæreditaria.
- 9 **C**ontrarium ex verisimili voluntate, cujus substantia attendi debet.

DISC. IV.

Pompeus, & Berardellus pater & filius, venderunt Pompeo, & Olimpiæ prædium ad solam vitam ipsorum venditorum, ac hæredum Berardelli, & non ultra, adeunt eis defectis venditio resoluta censeretur; Ex Berardello autem tres fuerunt superflites filii, unus scilicet masculus & duæ feminae, sed solus masculus, flante Statuto exclusivo sceminarum, easque extraneas faciente, hæreditatem obtinuit; Cumque istius mors contigisset superflite N. Berardella filia & hærede hinc ex istius parte, tanquam ob factum casum resolutionis contractus, motum fuit iudicium in partibus super dicti prædii venditione contra emptorem, seu alterum ab eo causam habentem, per quem obijciebatur de non factio casu; Tum ob existentiam ejusdem ætrici, quæ tanquam neptis, & hæres mediata Berardelli venditoris veniret sub dicto nomine hæredum ex vulgari axiomate, quod hæres hæredis testatoris est hæres, idèdque istud vocabulum conveniret tam immediato, quam mediato hæredi; Tum etiam, quod ubi etiam id non conveniret nisi primo, & immediato, adhuc tamen obstaret superventia dictarum filiarum primi gradus, undè desuper ex parte dictæ ætrici consultus fui.

Distinguendo autem causam in duos punctos; Primò scilicet, an hæredum nomine veniret ipsa ætrix; Et secundò an veniret dictæ filiae familie venditoris, quamvis ab hæreditate rei familiaris exclusæ.

Ad primum respondi, probabiliorem videri negativam, dicto axiomate non obstante; Tum ex conclusione seu regula, quod in odiosis & gravantibus, appellatione hæredis, venit solum primus, & immediatus non autem secundus, & mediatus

ad textum in *L. causa la 2. §. Pomponius ff. de minor. & L. unica §. Sin autem Cod. de caduc. toll. Bald. in l. ult. ma. nu. 60 & 61. Cod. de hæred. instit. Peregr. de fidei. art. 32. num. 69. Fusar. quaest. 344. num. 9. Castill. lib. 1. controv. cap. 22. num. 65. & lib. 5. cap. 96. num. 38. cum concordantibus deductis sub tit. de credito disc. 38. occasio agendi de puncto, an conclusio quam in Curia habemus receptam, ut sub obligatione camerali veniat etiam hypothecca bonorum hæredis, procedat solum in primo hærede, vel etiam in quocumque quamvis mediato, de quo ibi.*

Tum clarius ob dispositionem, vel rationem textus in *L. antiquitas C. de usufr. de cujus materia habetur actum sub tit. de feud. disc. 62. ut scilicet relicto, vel concessio usufructu transmissibili ad hæredes, intelligatur de primis tantum, non autem de ulterioribus, ne detur multiplicatio exorbitantium contra naturam usufructus, qui redolet servitutum personalem.*

Id etenim subjectæ materiæ benè congruere dicebam, cum ita constaret venditores noluisse vendere ipsam rem, ejusque substantiam in perpetuum, sed solum facere voluisse contractum illius vitalitæ concessionis, de qua *sub tit. de emptione & venditione disc. 1.* & sic vendere solum certam vitam, seu commoditatem istis durantibus; Ad instar illarum concessionum, quæ sunt ad duas, vel alias certas generationes cum solo ordine inverso, ut scilicet quemadmodum hujusmodi contractus ad vitam, vel concessionem ad generationes regulariter respiciunt vitam emptoris, vel concessionarii, isti respiciunt vitam, vel certam generationem venditoris, seu concedentis eo modo, quo quandoque practicatur in societatibus officiorum contrahi solitis super periculo vitæ creditoris, nam quandoque contrahuntur super vita debitoris, ut in sua materia *sub tit. de societ. offic. lib. 5. de usufr. Vel magis ad rem, habemus in cessione commoditatis pensionum Ecclesiasticarum, vel officiorum, seu feudorum, vel bonorum fideicommissariorum & similium, quod venditur vita venditoris, ac etiam aliorum, in quibus dictum iur daret; Neque aliàs iste contractus intelligi poterat, quoniam dictum axioma, quod hæres hæredis testatoris est hæres, ita procedit in secundo; ac in tertio, & quarto, vel quocumque alio ulteriori, undè propterea dicta limitatio remaneret de vento nunquam verificabilis & consequenter in hac prima parte planum videbatur, ut intelligendum esset de primis, ac immediatis, & consequenter quod existentia ætrici non obstaret.*

Major autem difficultas residebat in altero puncto, quamvis etenim regula sit, ut in bonis indifferentibus ad hæredes extraneos transitoris, appellatione hæredum veniant illi rei familiaris, quinimò etiam in materiis differentibus, ut sunt feuda, emphy. eus Ecclesiæ, ac fideicommissa, & majoratus, aliaque similia, in quibus regulariter non veniunt nisi illi sanguinis, adhuc tamen utraque qualitas requisita videtur, ut habetur præsertim *sub titulo de feudis, & sub tit. de emphy. & sub altero de fideicommiss. ac alibi; Et consequenter quod ubi etiam in isto contractu inito super bonis indifferentibus de sui natura transitoris ad extraneos, ex verisimili partium intentione istud verbum hæredibus non congrueret nisi illis sanguinis juxta communem usum loquendi rusticorum, & idiotarum, qui loquendo etiam de feccibus animalium, hæredes vocant, undè plures conventiones ego vidi super venditionibus, vel divisionibus, quod enunciando equas, vel vaccas, seu alinas cum pullo dicunt cum hærede, sub cujus nomine ex-*

placatur pullus, quem jam haberet; Nihilominus id convenire deberet solum illis hæredibus sanguinis, qui habent etiam qualitatem hæreditariam, & non aliis ex deductis locis citatis de *emphyt. & de fideicommissis*. Et his stantibus tunc respondi, quod existentia dictarum fœminarum obstare non deberet, dum ipse tanquam excludatur à Statuto, atque efficitur extranea, qualitatem hæreditariam non habebant.

Verum deinde, maturius reflectendo, contrarium probabilius videbatur, ex verisimili Partium voluntate desumpta ex qualitate personarum, earumque loquendi modo prædicto, quo attentio substantia veritatis esse videbatur, ut ista esset species concessionis ad tertiam generationem, comprehensa persona generantis, id est Pompei patris constitutentis primam, Berardelli filii constitutentis secundam, & filiorum Berardelli constitutentium tertiam, considerando hæredes in genere id est filios ac universam generationem, cum contrahentibus utpote idiotis non congruerent istæ subtilitates, ideòque rectè intrare observabam veram, ac antè omnia à Judicibus præ oculis habendam propositionem, ut in omnibus humanis actibus, non cortex, & formula verborum, sed substantia veritatis, ac verisimilis voluntatis attendi debeat, ut ferè in omni materia nimium frequenter (fortè usque ad fastidium, nunquam tamen superflue, ac inutiliter) advertitur, quoniam est propositio in foro, ædum utilis, sed præcisè necessaria.

ROMANA

DIVISIONIS HÆREDITATIS

INTER

HÆREDES ANTONINI
DE ANGELIS

Responsum pro veritate.

Successio testamentaria inter nepotes ex duobus fratribus in numero inæquali, quia nempe ex uno fratre sint tres, vel quatuor, & ex altero unus, vel duo, an debeat esse in capita, vel in stirpes.

SUMMARIUM.

- F** Acti series.
 1 Scripser testamenti est bonus interpret.
 2 Quomodo indagandum, an hæredes sint vocati in capita, vel in stirpes.
 3 Agitur de ista questione in casu dubio, expenduntur opiniones, & dantur distinctiones pro decisione.
 4 De eadem questione in concessione emphyteutica remissivè.

DISC. V.

In testamento, quod lingua materna, crasso ac rudistilo cujusdam Religiosi, condidit Antonius de Angelis, instituit plures ex uno fratre prædefuncto nepotes, quorum unum primogenitum sibi cognitum proprio nomine appellavit, alios verò expressit sub nomine collectivo

fratrum dicti instituti, seu filiorum fratris defuncti, deindeque cum nova periodo concepta per dictionem, *Item*, instituit in solidum cum eis alterum nomine proprio, seu appellativo, qui ex altero pariter prædefuncto fratre solus erat superstes, undè propterea orta extrajudiciali controversia inter eos, super dictæ successione modo, an scilicet esse deberet in stirpes, vel in capita, de super pro veritate concorditer per utramque partem consultus.

Respondi in primis adhibendas esse diligentias in facto, ex cujus circumstantiis desumi posset expressa, vel conjecturata testatoris voluntas, quæ omnem dirimeret questionem, tam cum Religioso scriptore testamenti, quem DD. dicunt opportunum ambiguae voluntatis interpretem *Mantic. de 2 conjectur. lib. 3. tit. 1. nu. 33. Rovii pragmat. 2. de Notar. numer. 20. & sapius sub tit. de fideicommissis. & sub altero de testamentis*; Quam etiam in indagandis verbis, quæ testator antè, vel post testamentum dicere solitus esset, ac etiam inspiciendo statum dictorum nepotum, an scilicet illi, qui erant plures, de bonis magis provisi essent, itaut ad adæquandam fortunam, voluerit uni soli relinquere id, quod pluribus relinquebat, sive an erga istum urgeret aliqua ratio majoris dilectionis, ac majoris meriti; Et in summa inquirendo substantiam verisimilis voluntatis, potius quam formulam verborum; Potissimè dum agebatur de testamento condito per virum idiotam, atque extenso per inexpertum Religiosum, vim ac efficaciam verborum, seu diversa orationis non callentem.

Quatenus autem hæc omnia deficerent, adeo ut versaremur in casu merè ambiguo, cum solis regulis juris decidendo; Advertēbam articulum esse aded dubium, ut *Rota in Clusina hæreditatis coram Merlino inter suas decis. 570. alias 180. par. 6. rec. ob votorum discordantiam capere non poterit resolutionem, undè propterea illa decisio continet potius discursum opinionum hinc inde; Quod enim successio debeat esse in stirpes, urgent textus, qui videntur expressi in l. interdum, & l. Titius fundi, ff. de hæred. instit. l. plane 1. §. 1. ff. de legat. 1. l. Sempronius, §. finali, ff. de usufructu legatorum, in quibus disponitur, ut vocatis aliquibus per nomen collectivum, alia verò persona per nomen proprium, quælibet vocatio constituere dicatur unum corpus, ideòque tanta sit portio omnium contentorum in prima, quanta illa unius, & post alios per eos deductos habetur apud *Laderch. conf. 18. numer. 2. Giovagn. conf. 23. numer. 1. lib. 1. & alios, de quibus apud Merlin. dicta decis. 570. numer. 1. cum sequen. & habetur pluries actum sub tit. de jurepatr. in qua materia frequenter istæ controversiæ contingunt.**

Econversò autem, ut esse debeat in capita, urget ratio resultans ex ordine intellectæ successione, qui juxta magis communem, ac hodiè receptam opinionem *Azzonis* contra *Accursum* inter plures fratrum prædefunctorum filios ob cessantem necessitatem representationis cum patruo, est in capita ex deductis in hujus causæ decisionibus infra allegandis, ac etiam *decis. 600. par. 5. rec. Prat. obser. 11. & passim*, cum præsumptio sit, testatorem voluisse se conformare cum ordine prædicto; Atque in dicta *Clusina* post editum dictum discursum, de quo dicta *decis. 570. Merlin. alias decis. 180. par. 6. rec.* juxta hanc secundam opinionem ex dicta potissimum ratione capta fuit resolutio, ut liquet ex *decision. ejusdem Merlin. 631. alias 278. par. 6. rec. confirmata etiam coram Panz. irolo decis. 238. par. 7.* Undè propterea cum in Curia magna

De LUCA
de
testamentis
et ceteris
CIV
9